

verlaten en over te gaan tot het offensief heeft misschien wel bijgedragen tot het ontstaan van deze activiteit.

En 'twil schrijver dezer artikelen voorkomen, dat wij ook deze methode hebben toe te passen.

Niet om de gevaren allereerst, die er liggen in de roomsche propaganda voor ons als gereformeerden, doch om de waarheidsvragen, die daarbij aan de orde komen.

T.

J. d. V.

UIT DE SCHRIFT

De crisis voor den priester naar de ordening van Aäron.

En op den laatsten dag, zijnde de groote dag van het feest, stond Jezus, en riep, zeggende: „Zoo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.“ Joh. 7:37.

Voor Israël was het Loofhuttenfeest een vreugdefeest. Zij gingen dan in tot de „vreugde huns Heeren“. Alles wat Israël ontvangen had aan levensrijkdom en levensweelde in het land der belofte, dat had de Heere hun geschonken. Het waren Zijn verbondsgaven. Het was de levensglorie, die Hij Zijn volk bereid had. De Heere had hun daartoe uit de woestijn — waar alle leven versterft — gebracht naar dit land waar allerwege het leven opbloeide, omdat Hij hier de levensbronnen geopend had. Dat maakte het Loofhuttenfeest zoo rijk van inhoud, dat God hier de Godsrivier deed stroomen. Uit deze levenwekkende krachten hadden mensch en beest het leven ontvangen. Uit deze levensbron had Israël zijn levensglorie gekregen.

En elke bron heeft een plaats, waar zij haar oorsprong neemt. Waar was nu de plek, waar voor Israël de levensbron begon, waar de Godsrivier haar aanvang nam? Die plaats was de tempel. De tempel te Jeruzalem, waar de troon des Heeren was, daar was ook de plaats, waar Israëls levensbronnen lagen, van waaruit de levenwekkende wateren uitstroomden over Kanaän, zoodat het leven overal zijn glans verkreeg. Niet in dezen zin, zooals de Joden het zeiden in Jezus' dagen, dat hier in den tempel de wateren van den overvloed in den schoot der aarde in beweging gezet werden en Kanaän met hun vruchtbaar vocht besproeiden. Maar in dezen zin, dat hier in den tempel verzoening was. En waar verzoening is, daar worden de levensbronnen weer geopend, en verkrijgt het leven weer den glans van het paradijs. Er was verzoening in den tempel, daarom begon ook hier Israëls levensbron te vloeien.

En dat werd op het Loofhuttenfeest ook plechtig herdacht. Elken dag van dit feest haalde een priester, onder begeleiding van tempelmuziek en omstuwd van een feesthoudende menigte, in een gouden kruik water uit de Siloabron, gelegen aan den voet van den tempelberg. Daarna werd dit water in plechtigen optocht den tempelvoorhof binnengedragen, waar een andere priester dit water, vermengd met den wijn van het drankoffer, in een bekken uitgoot aan de zijde van het brandofferaltaar. De feestgangers zongen dan: „gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fontein des heils“, Jes. 12:3. Met deze feestelijke plechtigheid beleed Israël dus, dat hier in den tempel zijn levensbronnen lagen, en dat van hier uit de levenwekkende wateren bewogen werden, waardoor Kanaän het land der belofte werd. Het was de genade des Heeren, die de bronnen opende.

Hier in den tempel was dus Israëls levensbron. Zij was er vanwege de verzoening. En deze verzoening was er door den priesterlijken dienst van Aärons priesterschap. Zoo kon derhalve de priester naar de ordening van Aäron zeggen: „Kom hier, o Israël, want hier in den tempel is uw levensbron. Zoo iemand dorst heeft, die kome tot ons, want wij mogen die levensbron openen. Wij hebben het water des levens. En dat was ook zoo, zolang zij hun priesterlijken dienst verstonden. Zij maakten den vrede met God door het bloed der verzoening. En uit dezen vrede met God stroomde de Godsrivier van uit Gods troon en mocht Israël ingaan tot de vreugde zijns Heeren. Dat alles was de glorie van het Oude Verbond.

Maar in Johannes 7 verschijnt Jezus op het Loofhuttenfeest. En op den laatsten dag, als de feestvreugde haar hoogtepunt bereiken gaat, staat Jezus op het templeplein. Hij zit niet om te leeren. Hij staat om te profeteeren. Hij ziet dezen dag als een keerpunt in de heilsgeschiedenis. Hij opent de levensbronnen van het Nieuwe Verbond. Hij heeft het water des levens, waaruit de mensch zich het eeuwige leven drinkt, en waardoor hij komt tot de eeuwige vreugde. Hij vervangt de glorie van het Oude Verbond door die van het Nieuwe Verbond.

De menschen komen het templeplein op. De tempelmuziek schettert vrolijk in de lucht. Het feestrumoer is groot. Maar met een stem als van een bazuin schreeuwt Jezus nu: „Zoo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.“ Hij roept zoo

hard, dat iedereen Hem hooren kan. Hij zegt dus tot de feesthoudende menigte: „Hierheen, gij kinderen van Abraham. Ik heb het water des levens. Ik open uw levensbronnen. Hierheen zoo gij het leven vinden wilt en de levensvreugde beërven wilt. Niet die priester heeft het water des levens, maar Ik heb het, Ik alleen.“ En wie dat zegt, staande in den tempel, waar God zelf Israëls levensbron ontspringen doet vanwege Zijn genade, Hij is de Christus of de Antichrist. Hij is de Christus, Die de bronnen van het Oude Verbond vervangt door die van het Nieuwe Verbond, zoodat Israël komt tot de vreugde van het eeuwige zalig leven, of Hij is de Antichrist, die Israël verleidt en Israëls bronnen verwoest en het volk voor eeuwig doet omkomen.

Het groote woord is dus gezegd: „Ik ben de Messias. Die U brengt van de levensbron van het Oude Verbond tot de levenswateren van het Nieuwe Verbond, waaruit opbloeit de glorie van het eeuwige leven. En met dit groote woord, vol van Zijn Messiaansche heerlijkheid, brengt Jezus den priester naar de ordening van Aäron in de crisis. Zij hebben zich nog nimmer officieel met Hem bemoeid. Zij hebben zich nog nimmer uitgelaten over Zijn wonderen en teekenen, waarmede Hij bewees, dat Hij de levensbronnen van het Nieuwe Verbond openen mocht. Maar nu kunnen zij er niet meer onder uit. Nu moeten zij zeggen: „Hij is de Christus, of de Antichrist.“ Nu moeten zij het volk oproepen om Hem te volgen of oproepen om Hem te kruisigen.

Israël heeft den Heiland dan ook gekruisigd onder leiding van zijn priesterschare. Zij hebben dus gezegd: „Hij is de Antichrist.“ Hij verwoest onze levensbronnen. Hij doet ons omkomen. Maar God heeft Hem gerechtvaardigd, want Hij heeft Christus opgewekt. Hij heeft wel waarlijk de levensbronnen geopend. En Hij doet nu die levensbronnen ontspringen in den geestelijken tempel, Gods koninklijk priesterschap. Van uit dit koninklijk priesterschap stroomt nu de bron waaruit de gansche wereld opbloeien zal, en het leven zijn eeuwigen luister ontvangen zal, vs. 39.

Wij zien den Heiland overal getrouw werken. Hij heeft eerst gesproken in woord en teken. Nu moet ieder zich uitspreken over Hem. De Farizeeër en de Schriftgeleerde. En ook de priester naar de ordening van Aäron. En straks de geheele wereld. Ieder moet zich uitspreken. „Hij is de Christus of de Antichrist“. En dit is Jezus' grootheid. Hij heeft eerst gesproken. Nu moet ik spreken. Ik zal dit zeggen: „Bij U, Heer, is de levensbron“. „Gij zegent mensch en beest en doet Uw hulp nooit vruchteloos vergen.“ „Hier wordt de rust geschonken; hier 'tvette van Uw huis gemaakt; een volle beek van wellust maakt hier elk in liefde dronken.“

H.

v. d. B.

KERKELUK LEVEN

Nog eens de quaestie Drachten.

In het nummer van 15 April 1938 deelde ik het schorsingsbesluit der Classis Drachten ten aanzien van ambtsdragers van de Geref. Kerk te Drachten mede, en handelde daarover, met vermelding ook van een en ander, dat ter vergadering gebeurd was. Toen mij daarop uit deze Classis geschreven werd, dat het ter Classisvergadering anders was toegegaan, dan men uit de voorstelling in dat artikel den indruk zou krijgen, zonder dat evenwel aangegeven werd, ook ondanks mijn verzoek om nadere inlichting, waarin dat onjuiste dan school, heb ik dit terstond in het volgende nummer, dat van 22 April 1938, laten weten. Ter aanvulling voeg ik er echter nu aan toe, dat bij samenspreking vóór kort mij van Classiswege gezegd werd, dat de na schorsing overgebleven kerkeraad op de vergadering van den volgende dag aan de Classis hulp in den predikdienst en voor de catechisatiën gevraagd had, en dat aan de kerkeraadsleden niet gezegd was, hun brieven van appél op de Partic. Synode terug te nemen, maar dat zij, bij schuldbelijdenis, natuurlijk voor die zaak niet in beroep konden gaan. Hier schijnt dan eenig misverstand in het spel geweest te zijn.

In zoover ik nu door ontvangen min-juiste inlichtingen aan de Classis iets toegeschreven zou hebben, dat niet geheel met de werkelijkheid mocht overeenkomen, doet mij dat natuurlijk leed, en wijzig ik dat of neem het terug. De groote zaak echter in genoemd artikel betrof het vermelde schorsingsvonnis met de daarin aangegeven schorsingswijze en schorsingsgrond. En deze blijft volkomen dezelfde.

S. GREIJNDANUS.

De kerken in Synode saamgekomen. (V.)

Onze kerken in Nederland kunnen wel niet anders dan door afvaardiging hare gemeenschappelijke zaken bespreken en beslissen en hare onderlinge verhoudingen regelen. Maar deze afgevaardigden-Synodes zijn geene Synodes van kerken. Dat moet wel bedacht worden.

Om nu deze afgevaardigden-Synodes iets meer aan het beginsel en ideaal van „de kerken saamgekomen in Synode“ te kunnen doen beantwoorden, althans in hare werkzaamheden en beslissingen, is in de eerste

plaats noodig, dat wat op of door die Synodes behandeld moet en zal worden, zooveel mogelijk en zoo vroeg mogelijk aan de kerken bekend gemaakt worde. En dan moet dat voor zoover doenlijk in de kerkeraadsvergaderingen besproken worden, om inzicht daarin te verkrijgen, en om in het licht te doen treden, wat duister is, of waarin verkeerdheden of gevaren kunnen schuilen. Met dit licht en de argumenten en de bezwaren komen dan de afgevaardigden van de kerkeraaden ter Classisvergadering. En daar moet alles wederom goed besproken worden. Alle kerkeraaden komen door hunne afgevaardigden daar hun inzicht of hunne behoefte aan licht te deze zake, hun argumenten voor of tegen, bijeenbrengen, om die onderling te bespreken. Met het resultaat dier bespreking gaan deze afgevaardigden der Classis ter particuliere Synode, waar opnieuw op deze wijze gehandeld wordt. En met het resultaat der bespreking, ter particuliere Synode komen hare afgevaardigden ter generale Synode, waarop dan de eindbespreking kan plaats vinden en de beslissing kan vallen.

Ondertusschen hebben dan ook de kerkelijke bladen over de te behandelen onderwerpen kunnen schrijven, om te doen kennen wat die onderwerpen beteekenen, wat de gevolgen van een of ander zullen zijn, welk licht er over schijnt van de Heilige Schrift uit. Aldus kan de bespreking en de beslissing ter Synode meer eene zaak der kerken zijn. Al het licht uit alle de kerken kan dan ter Synode schijnen.

De mindere vergaderingen beslissen niet, doch bespreken slechts, en deelen haar inzicht mede, met hare gronden voor of tegen.

Er is gezegd, dat het niet noodig zou zijn, dat het ter Synode, particulier en generaal, te behandelen werk, vooraf bij de kerken bekend zij, en in de mindere vergaderingen, kerkeraaden, classisvergadering, particuliere Synode, als ook in de pers, besproken wordt, en dat de te behandelen rapporten zoo spoedig mogelijk aan de kerken en verder aangewezenen toegezonden worden. Dat is echter een gansch verkeerd zeggen. Dat gaat uit van de meening, dat die enkele tientallen afgevaardigden wel in staat zijn, in korten tijd alles goed te behandelen en met volkomen kennis van zaken en doorzicht te beslissen. En dat die enkele tientallen van afgevaardigden de kerken zijn, en het maar voor en over die kerken te zeggen hebben. Dat rust op, en gaat uit van, de gedachte der hiërarchie. En dat bedenkt niet genoeg de beperktheid van inzicht en krachten der afgevaardigden ter Synode.

Ter Synode kan lang niet alles door alle afgevaardigden genoegzaam doorzien worden om met klare kennis er over te oordeelen en te beslissen. De wijze van werken, waartoe het vele, dat ter Synode behandeld moet worden, wel noopt, brengt mede, dat er groepsgewijze, zoowel wat de zaken, als wat de leden betreft, gewerkt wordt, en bij die groepen weer de onderwerpen onder de enkele personen ter voorbereiding verdeeld en aan hen opgedragen worden, zoodat velen ter Synode van hetgeen beslist moet worden, weinig afweten, aldus moeten aangaan op de voorlichting van anderen, en de betreffende stukken zelf niet kunnen nagaan; de eene groep ten aanzien van de andere groep, en in elke groep de verschillende leden onderling; al worden natuurlijk in elke groep de aan haar ter voorbereiding gegeven onderwerpen alle afzonderlijk en door de leden te zamen besproken, en evenzo alle onderwerpen van verschillende groepen door de geheele Synode.

Die enkele tientallen afgevaardigden met de praeadviseurs kunnen in die enkele weken bij dien velerlei arbeid het licht van alle kerken niet missen. En daarom moet dat licht tot haar komen door de voorafgaande behandeling in kerkeraaden, in classisvergaderingen, in particuliere Synodes, in de pers.

Hiermede is de leiding en het licht des Heiligen Geestes bij de meerdere vergaderingen en in de generale Synodes niet vergeten, noch ontkend. Daarover wordt later gehandeld. Maar de leiding en het licht des Heiligen Geestes worden ook niet voorbijgezien, noch geloosend, wanneer men tot de dienaren des Woords zegt, dat zij tevoren goed hun tekst moeten bestuderen en dat zij niet maar onvoorbereid mogen optreden, alsof de Heilige Geest het dan wel plotseling hun geven zou wat zij spreken moeten.

De voorbeelden zijn er van synodale dwaling en van verkeerde synodale besluiten. De Heere heeft aan Synodes geene leiding toegezegd los van de kerken en zoo, dat zij nimmer zouden kunnen feil gaan.

En dus moeten de kerken medewerken, alle. En dat kunnen zij slechts, wanneer zij tevoren kennis hebben van wat te behandelen is, voor zoover dat althans mogelijk is, en daarover op de genoemde wijze beraadslagen, om aldus het haar gegeven licht ook ter Synode te doen schijnen.

De behandeling en beslissing ter Synode moeten maar niet die zijn van de enkele tientallen van afgevaardigden, maar zooveel het kan metterdaad van de kerken.

Daarom geene uitsluiting der kerken door haar te onthouden de kennis van wat te behandelen is, van rapporten, en van hetgeen te harer kennis gebracht kan worden.

Niet die enkele tientallen Synodeleden zijn de kerken. En ook hebben dezen maar niet los van de kerken en over de kerken te beslissen.

Geene hiërarchie van enkelen, al zijn dit ook eenige tientallen.

En geene inbeelding bij deze enkele tientallen, alsof zij het wel alleen zouden kunnen, en als ware hun de onfeilbare voorlichting en leiding des Heiligen Geestes toegezegd.

De zaken
zaken der
dit kan,
noodig, dat
ter Synode
worden, en
opdat zij o-
samensprek-

Ds E. van

In „De W.
schrift Ds
K. Schilder
ders a tel-
atelier ge-
heb, zoudt
schildersat-
zich immer
schilderacht-
derstukken.
aan het at-
geworden, a-
een vijf en
atelier, aan
we van me-
werk konde
Ik laat d.
Ofschoon
Want Dr
bevlid zic
Wat we
Ds E. van
te Kampen
vervolgens
„Hier wa-
fessorele to-
gevoelden
ons onlangs
omgang is
men zich
Hier was
rijken geest
Gereformee-
bres staat
meene gen-
bereid verk-
Hij bezag d
en corrige-
heden en
ontwikkele
Wat dat
Daarover
Anders
kunnen bli-
lier-bezoekt
over hetge-
Maar da-
Dr Schil-
Ga hem
Vragen l
Al zal
schildersat-

Want Dr

bevlid zic

Wat we

Ds E. van

te Kampen

vervolgens

„Hier wa-

fessorele to-

gevoelden

ons onlangs

omgang is

men zich

Hier was

rijken geest

Gereformee-

bres staat

meene gen-

bereid verk-

Hij bezag d

en corrige-

heden en

ontwikkele

Wat dat

Daarover

Anders

kunnen bli-

lier-bezoekt

over hetge-

Maar da-

Dr Schil-

Ga hem

Vragen l

Al zal

schildersat-

Hulp op

Met dan

een gift vo

en was af

dus „nog

heeft als g

De Groot

221. Ma

gij, dat gij

Omdat

ware geloof

en (omdat

voltooit.

222. Ma

ia, en niet

ding? 12)

Ten een

H. Geestes

in Christu

geen ding

zonde, we

derhalve

Ten twe

tot God ir

223. Ho

des Heilig

Wannee

ernstig t

naarstig t

lijke instel

heid des

224. Wi

lenen noo

Ten een

diensten

vordert.

Ten tw

wil, dat d

wel de ge

14) lang

15) opim

16) grati

17) est

buidling.

Zijn uw versnellingen in orde?

Haast staat bij ons slecht te boek. De wereld staat in het teken van de haast, zij is haastig van geest, haastig in haar woorden, haastig tot toorn, maar die gelóóven haasten niet. Deze laatste tekst zou als wandversiering in onze consistoriën en bestuurskamers gansch niet ongepast zijn. Zelfs te midden van het razend tempo der wereldgebeurtenissen hebben wij ons type weten te bewaren, het type van den ouden scheepsjager, sjokkend langs den onderdijk, met de goudbekroonde lijfspreuk: langzaam aan, dan breekt het lijntje niet!

Deze beschouwing is nochtans minder schriftuurlijk gefundeerd en dit type is geenszins zoozeer het standaardtype der heiligen, als wij wel eens meenen. O zeker, dat er een ijdele en een booze haast is, dat is openbaar voor een ieder, die oogen heeft en de Schrift bevestigt dat op menige bladzijde. Ook in ons levensboek staat menige bladzijde, waarvan wij met schaamte moeten erkennen: ik zeide in mijn haasten... O, wat een stomme en zondige dingen heb ik in mijn haasten gezegd en geschreven! Maar dat is geen reden om in een fauteuil neer te zinken, de handen over den buik te vouwen en de wijsheid te debiteeren, dat kalmt alleen ons reddend kan. In dat boekje kunnen wij met menig boekje zitten, maar nooit met Het Boek, want dat spreekt ons van heel andere dingen.

De Bijbel spreekt ons van een God, Die haast. Wij spreken zeer gaarne over het proces, dit woord is ons dierbaar. Hoewel niet Bijbelsch van oorsprong, is het wel zoo ongeveer gecanoniseerd. Het is ook een echt genoeglijk woord; een mensch kan er waarlijk vrede bij hebben. Het proces van de wereldgeschiedenis ontwikkelt zich zoo geleidelijk aan naar allerlei wetten en het is erg onvoorzichtig om daar met ruwe hand in te grijpen. Maar de Bijbel spreekt van God, Die haast om een zaak te doen. De malen, dat de Schrift van een haastig verderf spreekt en daaraan de sirene-stoot paart haast u om uws levens wil! ze zijn bijna niet te tellen. Ook gewagen sommigen van wat zij noemen het kerkelijk proces, dat moet uitzieken en doorzielen en vooral zijn tijd moet hebben. Nu zulke mannen staan er ook in den Bijbel, die zoo de kerkelijke zaken bekeken hebben. Joas gaf het bevel dat de dienstknechten Gods zich zouden haasten bij de reformatie van den Tempel, maar de Levieten haastten zich niet, lezen wij (2 Kron. 24:5). Die mannen hebben misschien ook wijsgeerig gepraat over het proces dat zijn tijd moet hebben, maar de Heilige Geest heeft hen aan de kaak gesteld voor het oog van de kerk aller tijden. Het proces der bekering — zie daar een ander, veel geliefd hoofdstuk uit het boek onzer gerijpte levenswijsheid. Dit schoone kapittel komt ons allen te pas. De Enge Poort wordt zoo feitelijk vervangen door de Lange Baan!

Maar Jezus zegt tot Zacharië: Haast u en kom af! Hij roept het ons toe: Haast u om uws levenswil, gij, die slaapt in den top van den mast! Dat komt, omdat de Schrift ten volle kent de realiteit van Gods Toorn, zoodat Mozes Aäron als het ware toeschreeuwt: Neem het wierookvat en doe haastelijk verzoening over de vergadering, want een groote toorn is ontbrand. (Num. 16:46).

Ik sla het boek onzer Stichtelijke Uren nog elders op, bij het stuk over de Heiligmaking. Ook hier voelen wij ons welgemoed bij de overweging, dat deze een proces is en dat het kleine beginsel zich zeer bedaard en geleidelijk ontwikkelt. In deze overwegingen vergeten wij de ernstige waarschuwing van den Heiland, dat wij haastelijk welgezind moeten zijn jegens onze wederpartij en den herhaalden raad van Salomo dat wij ons in allerlei moeten redden uit de strikken, de verwikkelingen, waarin wij ter kwader ure geraakt zijn. O, als wij zulke raadgevingen eens zoo ernstig namen als de Waarachtige God ze ons heeft gegeven, als er eens een geloovig haasten kwam, wat zou er een rijke vrucht van gezien worden in het persoonlijk en kerkelijk leven. De zoon zou niet ondergaan over onze toornigheid!

O, de Bijbel is dikwijls zoo anders, dan wij hem lezen en God anders, dan wij ons Hem voorstellen. God haast zich om de zaak te doen. De Geest kwam haastelijk ter neder op den Pinksterdag. De Heiland houdt niet op Zijn Bruid te troosten: Zie, ik kom haastelijk! David ging niet met looden schreden op Goliath af, maar hij haastte zich. Gaat haastelijk heen! zo zette de Engel bij het graf de vrouwen aan tot de evangelieverkondiging. Zijn uw versnellingen in orde? Laat het onze betuiging zijn: Ik heb mij GEHAAST om uw geboden te onderhouden. En Gij, o Heere, HAAST U TOT MIJN HULP!

N. B.

De zaken, die ter Synode te behandelen zijn, zijn zaken der kerken. Daarom moeten daarin ook zooveel dit kan, de kerken zelve handelen. En daarvoor is noodig, dat die kerken tevoren kennis hebben van wat ter Synode in bespreking zal komen en beslist moet worden, en wel zoo spoedig mogelijk en vroeg genoeg, opdat zij ook gelegenheid hebben er door behoorlijke samenspreking zich een denkbeeld over te vormen.

S. GREIJANUS.

De E. van Halsema over Prof. Dr K. Schilder.

In „De Wachter“ (Amerikaansch) van 31 Januari j.l. schrijft De E. van Halsema nog weer over Prof. Dr K. Schilder, ditmaal onder het hoofd: Het Schildersatelier. Hij schrijft dan o.m.: „Wij zijn op een atelier geweest... Als ik het hier nu over een atelier heb, zoude ge het haast wel kunnen raden, dat het een schildersatelier geweest moet zijn. De kolommen hebben zich immers in de laatste weken bezig gehouden met schilderachtige tafereelen, schilderstukjes, of ook schilderstukken. Daarbij past alleszins iets over een bezoek aan het atelier van den schilder. Nu, dat is mogelijk geworden, doordat Dr K. Schilder zoo vriendelijk was een vijf en twintig schildersgezellen toe te laten in zijn atelier, aan den avond van den 17den Januari, waar we van meer nabij den man van het penseel aan het werk konden zien.“

Ik laat dus dit stukje nog volgen.

Ofschoon het vooreerst het laatste zal zijn.

Want Dr Schilder is naar het Westen getrokken en bevindt zich nu in Michigan.

Wat we dan op het atelier hebben gezien?”

De E. van Halsema zegt dan, dat het hoofdatelier te Kampen is, en schrijft daarna wat over rooken, om vervolgens te zeggen:

„Hier was een broeder onder de broederen. De professorale toga werd verwisseld met den ateliersjas. We gevoelden iets van wat een predikant uit Nederland ons onlangs schreef, dat Dr Schilder in zijn persoonlijke omgang is „de meest charmante persoonlijkheid, die men zich denken kan“.

Hier was een man met, en nu haal ik weer aan, „een rijken geest en een trouw hart, dat onvoorwaardelijk de Gereformeerde Belijdenis liefheeft en daarvoor op de brek staat als geen ander“. Hij had het over de algemeene genade. Op verzoek der predikanten had hij zich bereid verklaard daarover een korte inleiding te geven. Hij bezag de historie, trok lijnen, waardeerde, critiseerde en corrigeerde. Vragen beantwoordde hij in bijzonderheden en gebruikte deze om zijn standpunt nader te ontwikkelen.

Wat dat standpunt is!

Daarover laat ik me nu maar niet verder uit.

Anders had Dr Schilder hier wel in het Oosten kunnen blijven en had ik door middel van enkele atelierbezoeken een en ander den lezers kunnen vertellen over hetgeen ik had opgedaan.

Maar dat had niemand kunnen bevredigen.

Dr Schilder reist nu westwaarts.

Ga hem hooren, als ge kunt.

Vragen beantwoordt hij gaarne.

Al zal hij ook niet steeds te vinden zijn op het schildersatelier.“

S. GREIJANUS.

Hulp opleiding predikant Argentinië.

Met dankbaarheid mogen we ook deze week weer een gift voor dit fonds verantwoorden. Ze bedroeg f 1,—, en was afkomstig van N. N. te Staphorst. We blijven dus „nog in den hand van voorheen“! Prof. Schilder heeft als gironummer 127278.

L. DOEKES.

De Groote Catechismus van Zacharias Ursinus. (XXIII.)

221. Maar daar uw geloof zoo slaun¹⁴⁾ is, hoe weet gij, dat gij daardoor gerechtevaardigd wordt?

Omdat God allen in genade aanneemt, die met het ware geloof voorzien zijn, hoe zwak het ook wezen moge; en (omdat) Hij het werk, dat Hij in hen begonnen heeft, voltooit.

222. Maar vannaar weet gij, dat uw geloof het ware is, en niet veeleer het historisch geloof, of een inbeelding¹⁵⁾?

Ten eerste, omdat ik in mijn hart dit getuigenis des H. Geestes gevoel, dat ik de aangeboden genade Gods in Christus ernstig begheer en aanneem, en dat ik van geen ding meer afschuw heb, dan van deze allergrootste zonde, welke is: in Christus niet-gelooven, en dat ik derhalve tot de kinderen Gods behoort.

Ten tweede, omdat ik gevoel, dat de ware bekering tot God in mij begonnen is.

223. Hoe verkrijgen en behouden wij dus de genade des Heiligen Geestes, om Gods verbond te houden¹⁶⁾?

Wanneer wij haar (n.l. die genade des H. Geestes) ernstig en aanhoudend van God vragen; Gods Woord naarstig bestudeeren; de Sacramenten naar de Goddelijke instelling gebruiken; en ons toeleggen op de heilichheid des levens.

Van de aanroeping Gods.

224. Waarom is de aanroeping Gods voor de Christenen noodig?

Ten eerste, omdat zij behoort tot de voornaamste diensten Gods¹⁷⁾, die het verbond der genade van ons vordert.

Ten tweede, omdat dit de weg is, langs welke God wil, dat de uitverkorenen verkrijgen en behouden, zoowel de genade, die zij noodig hebben om Gods verbond

14) languida.

15) opinioem.

16) gratiam ad fœdus Dei servandum.

17) est inter principios cultus Dei. Cultus = vereering, huldeling, huldeblijk, dienst.

te houden (of te bewaren), als alle Zijn overige weldaden.

Ten derde, omdat zij een getuigenis (bewijs) van Gods verbond in hun harten is.

Want die God op de rechte wijze aanroepen, zijn met den Geest der aanneming tot kinderen begiftigd en door verkiezing in Gods verbond opgenomen¹⁸⁾.

225. Welke is de ware aanroeping van God?

Het is een brandend verlangen der ziel, waardoor wij van God alléén, om Christus' wil, geestelijke en stoffelijke gaven, volgens Zijn eigen bevel en beloften, vragen en verwachten; of ook, het is voor de ontvangen weldaden God dankzeggen.

226. Waarom moet men God alléén aanroepen?

Omdat Hij alléén voor allen de Bron en Eerste Oorzaak van alle goed is; en omdat allen te verhooren en te helpen, die Hem uit alle plaatsen aanroepen, alléén in het bereik staat van den almachtigen God.

227. Is het dan niet geoorloofd ook van menschen iets te verzoeken?

Dat mag wel; maar alléén die dingen, die door hen kunnen verleend worden, en van hen, die in leven zijn, en als van werktuigen der Goddelijke goedgunstigheid jegens ons.

R.

G. B.

18) et in fœdus Dei cooptati.

Van speler tot speelbal.

Niels Hald, door Thomas Olesen Løkken. Uitg. Bosch & Keuning N.V., Baarn.

In plaats van met een groot verzamelwerk, begint de nieuwe „Opgang“-serie met een roman in drie deelen, een uit het Deensch vertaalde trilogie, die speelt in de jaren om den wereldoorlog.

De lijvige roman schijnt in dezen gejaagden tijd het kort verhaal, met zijn sterke spanning, geheel te verdringen. Het verlangen naar romantiek is blijven leven, ondanks het mechanisatie-proces. Binnen- en buitenlandsche auteurs behoeven niet bevreesd te zijn, dat de omvang van hun werken de lezers zal afschrikken.

De groote opgang die de bekende Noorsche trilogie van Gulbrandsen maakte, heeft duidelijk bewezen, dat het buitenlandsche aspect een bijzondere aantrekkingskracht kan hebben. Elke vergelijking gaat mank, maar naar beide zijden scheef zou loopen een vergelijking tusschen den Noorschen boer Dag en den Deenschen boer Hald. Het eenige punt van overeenkomst is hun Noordelijke herkomst. De Deensche roman kan voor ons geen effect maken met grootsche millen-teekening, daar het bijna vlakke land weinig verschilt van het onze. Om zijn innerlijke kwaliteiten alleen moet het boek een vertaling waard zijn. Niet de prijs, noch de aardige uitgave, maar de inhoud moet voorop staan.

Het eerste deel, genoemd naar den hoofdpersoon, beeldt uit diens droom en de pogingen hem te verwezenlijken. De stoere werker, die zijn eigen boerderij heeft opgewerkt, voelt dat hij een grooter arbeidssterren moet zoeken voor zijn sterk opbruizende energie. Als hij van een hoogte af het omringende, onbebouwde land overziet, aanschouwt zijn verbeelding een bloeiende landstreek, een vroolijk dorp, bewoond door nijvere boeren. Die droom laat hem niet meer los. Daarvoor wil hij alles opofferen: eigen bezit en de rust van het huiselijk geluk, om het eenmaal vermenigvuldigd terug te ontvangen.

Steeds vindt hij op zijn weg naar het ideaal zijn vrouw tegenover zich. Zij begrijpt hem niet, ziet als egoïsme en eerezucht, wat hij als altruïsme zich denkt. Een eindweegs gaat zij met zijn plan mee, als hij een groot grondbezit zich weet aan te schaffen, omdat zij hoopt, dat zijn werkklust zich daarin bot kan vieren en zij hem voor gezin en huis kan behouden.

De restauratie van het oude huis en de kostbare bouw van den nieuwen toren vormen het hoogtepunt van zijn uiterlijk slagen. De hulde die landeigenaars, bankiers en journalisten hem brengen op het inwijdingsfeest, lijft hem in bij den kring der maatschappelijk geslaagden, zoodat zijn eigen dronk op de arbeiders, die door hun zweet hem deden winnen, wat hij nu viert, als een hoon klinkt. Zijn droom lijkt wel verwezenlijkt, het resultaat van zijn werken lijkt een geobjecliveerd sprookje, maar de zorg die er onder schuilt, ziet slechts hij. Het verkregene moet gehandhaafd worden in een strijd met het leven. En in dien strijd komt hij alleen te staan. Om het landgoed te behouden, moet hij het zelf verwaarlozen. Zijn vrouw en zijn onderhoorigen begrijpen hem niet, raken vervreemd van hem, gaan hem ten deele haten. Zij zien in zijn handel en speculatie slechts een poging tot vergrooting van zijn bezit, ten koste van hen. Zij weten niet, dat het moet, om ondergang van hen allen te voorkomen.

Niels Hald strijdt alleen, om buiten zijn verstofelijkt droom, ook het geluk te bereiken van het rustig genieten. Hij strijdt met het leven om het leven en doet dit consequent. Drank, kaartspel,